

Arijan Porsius

Arijan werd geboren op 1 november 1940 in Ransdorp, een klein, schilderachtig dorpje op drie kilometer afstand van de stad.

Hij noemt zichzelf een ‘oorlogskindje’. Tijdens de oorlog was dat deel van Waterland meerdere keren het decor van bombardementen. Rond zijn geboorte dumpten de Engelsen verscheidene bommen op de nabij gelegen landerijen. Een bijzonder verhaal dat Arijan graag vertelt, is dat van een zeemijn die in oktober 1940 naast de weg richting het dorp terecht kwam. De Duitsers probeerden de mijn snel onschadelijk te maken, maar het gevaarte zakte alleen maar dieper de grond in. Eind oktober legden de Duitsers stroomkabels om de mijn op veilige afstand tot ontploffing te brengen. Inwoners moesten hun ramen en deuren openzetten om schade door luchtdruk te beperken, maar de poging mislukte. Sommigen haalden zelfs hun spiegels en schilderijen van de wanden. De mijn bleef echter intact en ligt tot op de dag van vandaag daar nog in de bodem.

Waarom de mijn nooit is opgeruimd, is onduidelijk. Volgens Arijan werd het gevaar op den duur als ‘beheersbaar’ beschouwd, mogelijk omdat de mijn niet meer actief leek. Toch is het een vreemd idee, zegt hij: ‘Als ik erlangs rijd, denk ik soms: daar ligt hij nog. Stel je voor dat hij alsnog ontploft!’

Familie en scholing

Arijan is de jongste zoon in een gezin met twee jongens. Zijn broer is ruim zes jaar ouder. Vader, kleinzoon van een zuiderzeevervisser, werkte als kantoorbediende. Hij probeerde tijdens de hongerwinter voedsel te verzamelen in West-Friesland. Arijan herinnert zich hoe zijn vader, volledig uitgeput, thuiskwam met wat tarwe en suikerbieten, waarvan zijn moeder stroop maakte. Zijn moeder kwam uit een arm boerengezin en groeide op bij een tante die niet al te armlastig was. Tante bezorgde haar een florissantere jeugd dan haar broers en zussen hadden .

Na de lagere school ging Arijan naar de middelbare school in Purmerend en later naar de Gemeentelijke Universiteit (GU) in Amsterdam, waar hij farmacie ging studeren. Zijn studiekeuze werd beïnvloed door een inspirerende scheikundelerares. Ondanks de ontgroeningen en de onzekerheid van het studentenleven vond hij uiteindelijk zijn weg in de wetenschap.

Carrière in de farmacie

Om wat bij te verdienen werkte Arijan gedurende zijn studie als apothekersassistent in een apotheek in Amsterdam-Noord. Na zijn studie werd hij aan de UvA wetenschappelijk medewerker bij de Subfaculteit Farmacie. Hij schreef een proefschrift over de negatieve effecten van narcosemiddelen op de pompfunctie van het hart en promoveerde met lof. Dit bracht hem uiteindelijk naar een positie als hoogleraar farmacotherapie. Eerst werkte hij in Amsterdam, maar in 1983 maakte hij de overstap naar Utrecht. In 1995 werd hij verkozen tot ‘docent van het jaar’. Hij beschouwt lesgeven als een van de mooiste aspecten van zijn carrière. ‘Ik ben nooit een briljant student geweest,’ zegt hij, ‘waarschijnlijk voelde ik daardoor beter aan waar de studenten problemen mee hadden, en daar hielp ik ze graag mee.’

Een leven zonder sport

Een opvallend kenmerk van Arijan's persoonlijkheid is zijn uitgesproken afkeer van sport. Hij noemt gymnastiek op school 'een nachtmerrie' en grapt dat hij nooit verder kwam dan 30 centimeter bij het klimmen in een paal. Wandelen vind hij saai. 'Als ik 10 meter wandel, ben ik al verveeld,' zegt hij. In plaats daarvan haalt hij sinds zijn emeritaat voldoening uit intellectuele bezigheden zoals schrijven, cryptogrammen en lesgeven. 'Ik gebruik liever mijn hersenen dan mijn spieren,' voegt hij eraan toe. 'Ik keek op een ochtend uit mijn raam en zag een man van middelbare leeftijd voorbijrennen. Opeens zag ik hem neervallen. Ik ben naar beneden gegaan om te kijken of ik wat kon doen. Maar hij was al dood.'

Muziek

Arijan mag dan een hekel hebben aan sport, muziek maken hoorde wel tot zijn hobby's. Dat zit kennelijk in zijn genen. Zijn moeder speelde harmonium in de huiskamer en was organist in de kerk. Arijan bespeelde kortere of langere tijd meerdere instrumenten, zoals hoorn, saxofoon, klarinet, accordeon en (een beetje) piano. Op geen van deze instrumenten was hij volgens hem een uitblinker. Rond zijn 18^e vormde hij met nog drie jongens van het dorp een bandje, dat speelde op boerenbruiloften en partijen. 'En in de kroeg op Koninginnedag. We verdienden er bijna niets mee, maar het was erg leuk. Na zo'n optreden met de accordeon had ik de volgende dag een sterk opgezette linker pols. Ik was maar een mager mannetje en als je dan uren aan een stuk dat ding heen en weer moet trekken en duwen...'

Persoonlijk leven en coming-out

In een tijd waarin homoseksualiteit nauwelijks bespreekbaar was, worstelde Arijan jarenlang met zijn identiteit. Pas op zijn 29^e vertelde hij aan zijn ouders over zijn geaardheid. Zijn moeder deed er niet moeilijk over, zijn vader reageerde als een zorgzame ouder. Hij constateert dat de (heteroseksuele) samenleving (Overheid, Kerk, medische wereld) in zijn jonge jaren (1950-1975) geen poot heeft uitgestoken om het onderwerp 'homoseksualiteit' op de agenda te zetten en vindt dat onbegrijpelijk. Hij is daar nog steeds verontwaardigd over. Hoewel hij de eenzaamheid en onzekerheid van zijn jeugd betreurt, is hij ervan overtuigd dat het doormaken van die moeilijke periode in sterk positieve zin heeft bijgedragen aan zijn latere vorming.

Op 34-jarige leeftijd ontmoette hij de even oude Niek, met wie hij een huis deelde in Duivendrecht. Hun relatie duurde tot Nieks overlijden op 52-jarige leeftijd. Arijan beschrijft het verlies als verdrietig en pijnlijk, maar hij richtte zich daarna op zijn werk en vond zodoende de nodige afleiding in zijn drukke werkzaamheden.

Actieve emeritus

Na zijn emeritaat in 2002 begon Arijan aan wat hij beschouwt als de mooiste fase van zijn leven. Hij bleef actief door les te geven in bridge, schreef een aantal boeken en artikelen. De bridgesport, een passie die begon tijdens zijn studententijd, groeide uit tot een belangrijk onderdeel van zijn postuniversitaire leven. Hij geeft met veel enthousiasme bridge les en speelt zelf drie of vier keer per week.

Daarnaast helpt hij als vrijwilliger migranten en expats met het leren van Nederlands. Hij heeft inmiddels studenten uit tientallen landen begeleid en vindt het inspirerend om deze persoonlijke verbindingen aan te gaan. Hij haalt er veel voldoening uit.

Oproep voor vrijwilligers

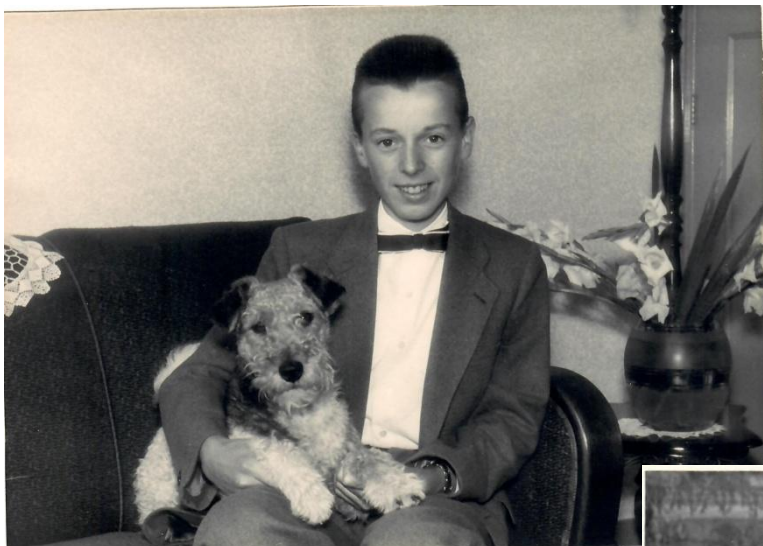
Arijan benadrukt het belang van vrijwilligerswerk, vooral binnen de bridgeclub en andere sociale instellingen. ‘Er zijn zoveel manieren waarop (oudere) mensen kunnen bijdragen,’ zegt hij. ‘Van het helpen organiseren van evenementen tot het ondersteunen van leden die binnen de vereniging al de handen uit de mouwen steken.’ Hij hoopt dat meer mensen zich zullen aanmelden om een actieve rol te spelen. ‘Het is niet alleen goed voor de hele groep, maar het geeft jezelf ook meer plezier.’

Terugblik en levenslessen

Als Arijan terugkijkt op zijn leven, waardeert hij vooral de veerkracht waarmee hij obstakels heeft overwonnen. ‘Ik had graag gewild dat ik al op jonge leeftijd mezelf had kunnen zijn,’ zegt hij. Toch is hij trots op zijn carrière als docent-onderzoeker en op de persoonlijke relaties die hij in de loop van zijn leven heeft opgebouwd.

Hoop voor de toekomst

Voor de toekomst hoopt Arijan op stabiliteit en gezondheid, zowel voor zichzelf als voor de mensen om hem heen. ‘We leven in onzekere tijden. Laten we hopen dat we in vrede en gezondheid elkaar kunnen blijven ontmoeten,’ zegt hij. ‘Of het nu op de bridgeclub is, of gewoon in het dagelijks leven.’

De eerste gedachte als je zijn kamer binnenkomt: waar staat die trofee nou te pronken? Die trofee, een bronzen veer (het symbool der wijsheid?), blijkt bovenop de boekenkast te staan - verscholen maar niet verborgen, bescheiden maar toch trots.

Bijna een jaar geleden nam prof dr Arjan Porsius (55) dit kleinood samen met 7500 gulden in ontvangst. Hij was toen als eerste gekozen tot Docent van het Jaar van de Universiteit van Utrecht.

Een jaar later herinnert hij zich de dag zelf als 'behoorlijk opwindend'. Hij vergelijkt het met het gevoel dat Oscar-genomineerden moeten meemaken. Iedereen zat gespannen en keurig in het pak te wachten tot de naam van de winnaar eindelijk over de tafels zou schallen. „Tot op het laatste moment bleef het spannend.“

Maar daar bleef het verder bij wat betreft de opwindende. De onderscheiding heeft Porsius - voorzitter van de vakgroep Klinische Farmacie - in elk geval niet blaas gemaakt. „Ja, dat ding staat daar. Je hebt gewonnen. Dat was leuk. Je kijkt in de krant of je naam erin staat. Daar houdt het mee op.“

Maar het idee om zo'n prijs uit te loven, was wel zeer terecht, voegt hij haastig toe. Doceren moet absoluut méér aandacht krijgen in het hoger onderwijs, en goede docenten mogen best beloofd worden. „Het was om het belang van onderwijs te accentueren. Tot een, twee jaar geleden maakte iedereen goede sier met onderzoek. Onderwijs hing er niet aan vast.“

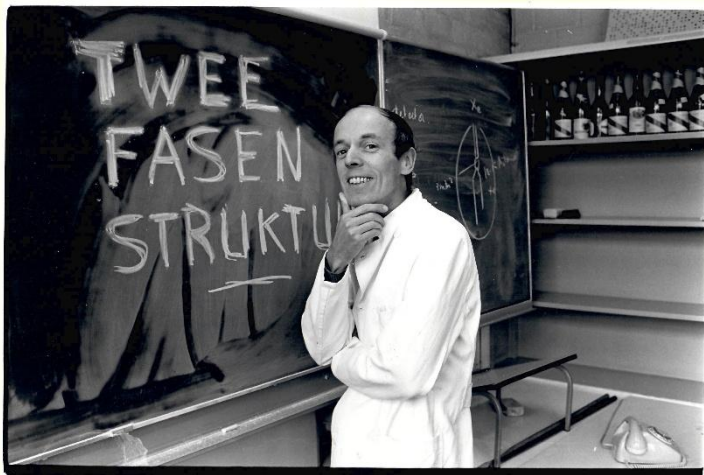

De docent van het jaar van de universiteit Utrecht, Arjan Porsius, met de bronzen veer.

FOTO ROB HUIJ

'Deze prijs was wel een overwinning'

ONDERWIJSPRIJZEN

VRIJDAG 6 JANUARI 1995

AD BINNENLAND

Professor Porsius wordt eerste Docent van het Jaar

Van een onzer verslaggeefsters

UTRECHT - In de koude, statige Domkerk in Utrecht vloeiden gisteren warme woorden. Alle eer ging naar prof. dr. A.J. Porsius, die als hoogleraar klinische farmacie aan de Universiteit van Utrecht, als eerste de prijs voor de Docent van het Jaar in ontvangst mocht nemen.

Met de docentenprijs wil de instelling haar docenten stimuleren tot en waarderen voor bijdragen aan het universitaire onderwijs. De prijs bestaat uit een wisseltrofee, een ganzeveer, en een beurs van 7500 gulden, voor een reis die ten goede komt aan de dagelijkse werkzaamheden van de docent.

De winnaar van de prijs is gekozen uit een groep van 18 docenten, die door studentenverenigingen van verscheidene faculteiten van de Universiteit Utrecht zijn voorgedragen. Van de 18 docenten zijn er uiteindelijk 6 genomineerd. „De didactische kwaliteit van alle genomineerden is uitstekend. De prijs kon alleen met een neuslengte worden gewonnen“, vertelt rector magnificus J. A. van Ginkel. De uiteindelijke winnaar sprong er op een paar punten uit. Porsius is een onderwijsman in hart en nieren, hij is praktijkgericht en

onderwijsvernieuwend. Wat de studentenvereniging Unitas Pharmaceuticum betreft geeft Porsius gewoon goed les. „Het gaat vooral om zijn beeldende manier van college geven. Bij een bezoek van ouders aan de universiteit wist hij op zo'n boeiende manier te vertellen over de werking en het nut van een aspirientje, dat zij er nog jaren over napraatten“, aldus een studente.

Porsius: „Ik heb altijd al een Oscar willen winnen of Sportman van het Jaar willen worden. Helaas ben ik te lelijk en te tener. Met deze prijs is mijn wens toch een beetje in vervulling gegaan. Ik zal nu nog beter mijn best doen.“